

BRUGSCHE BEIAARD, De, weekblad waarvan het eerste nummer verscheen op 13 augustus 1881 en het laatste op 13 december 1913. Het werd gedrukt te Maldegem bij de familie Cabuy. De opeenvolgende ondertitels van het blad geven vrij goed de evolutie van de inhoud weer. Aanvankelijk heette het Weekblad voor Vlaanderen en wilde het „Vlaamschgezind tegen alle partijen” zijn en zich niet binden aan katholiek of liberaal. De tweede ondertitel Vlaamschgezind Liberaal Weekblad (juli 1885) werd aangebracht nadat Julius Sabbe

met een viertal vrienden de eigendom had kunnen verwerven. Hij zou voortaan het leeuwedeel van de redactie op zich nemen. Vlaamsgezinde liberalen als Leo van Gheluwe, Albert Thooris, M. Vermast, Medard Verkest, L. Lescrauwaet en A. Michot assisteerden hem regelmatig. De Liberale Associatie en de Liberale Vlaamsche Bond waardeerden wel de duidelijke inhoud en de verzorgde vorm, maar konden er niet toe besluiten het blad uit te roepen tot officieel partijorgaan. Het bleef dan ook de officieuze tolk van het Willemsfonds. Het blad ijverde van 1885 af voor de „algeheele opbeuring van den Vlaamschen stam te Brugge, in de taal, in de letteren, in alle kunsten, als schilderkunst, muziek, beeldhouwkunst”. Het noemde zich „het orgaan van ‚Brugge-Zeehaven’, van de ‚Breidelbeweging’, van onze toneelverheffing”. Geregeld werd de Vlaams-Nederlandse toenadering aanbevolen. Het zette zich evenwel niet in voor sociale problemen. Wanneer het sprak over algemeen stemrecht of hervorming van de militaire dienstplicht of evenredige vertegenwoordiging, gebeurde dit slechts uit electorale overwegingen. Na de dood van Julius Sabbe nam zijn zoon Maurits de vlag over. Het blad zou echter geleidelijk zijn strijdend Vlaamsgezin en vrijzinnig karakter verliezen. De laatste ondertitel, van juni 1911, Vlaamsgezin Weekblad, duidde de nieuwe evolutie aan. Enkele maanden voor zijn verdwijnen toonde het zelfs katholieke sympathieën.

LITERATUUR: L. Monteyne, *De Sabbe's* (z.j.); - P. Fredericq, *Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, III (1909); - R. van Eenoo, *De Pers te Brugge: 1792-1914. Bouwstoffen* (Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis, Bijdragen 20, 1961).

ROMAIN VAN EENOO